

Bevolkingsprognose Zaanstad 2018 - 2040

Onderzoek & Statistiek Zaanstad

Inleiding

Zaanstad groeit

In deze rapportage staan de belangrijkste bevindingen uit de analyse van de bevolkingsprognose 2018 – 2040. Er zijn 2 scenario's opgesteld met betrekking tot de woningbouw (zie **sheet 5**), de grafieken en tabellen hebben betrekking op scenario 1.

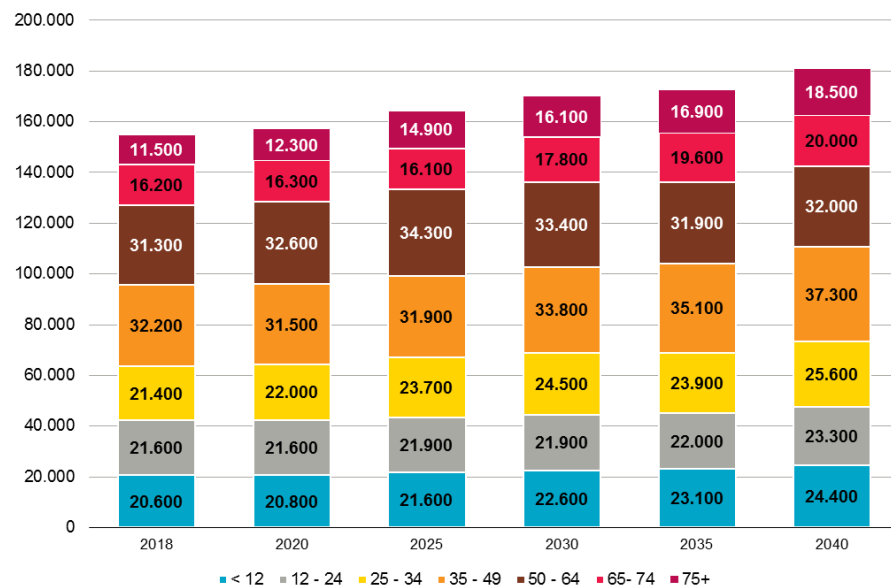
In 2030 zal Zaanstad 170.000 inwoners tellen. In alle leeftijdsgroepen, behalve de groep van 12 tot 24 jaar, is er groei te verwachten. Het aantal oudere inwoners neemt de komende jaren sterk toe (**grafiek 1**) maar ook de groep van 25 tot 34-jaar.

Dit blijkt uit de meest recente bevolkingsprognose¹ van O&S op basis van de huidige woningbouwplannen. In 2040 staat de teller volgens de prognose op 181.000 inwoners.

woningbouw nodig voor bevolkingsgroei

De bevolkingsgroei is sterk afhankelijk van de woningbouw. Het aantal nieuwe woningen beïnvloedt vooral migratie naar Zaanstad (met name de binnenlandse vestiging en vertrek). Veranderingen in de woningbouwplanning geven dan ook aanleiding om de gemeentelijke prognose regelmatig te actualiseren. Zonder woningbouw krimpt de bevolking van Zaanstad door een vertrekoverschot en binnenkort ook door een sterfteoverschot.

grafiek 1. Ontwikkeling bevolking naar leeftijdsklasse

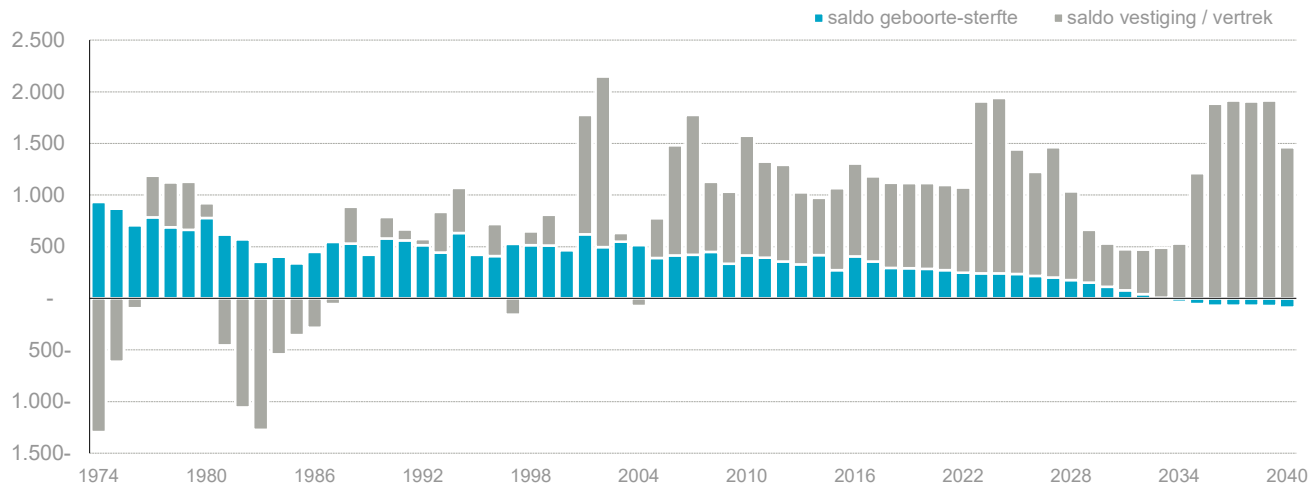
¹ Op de site Zaanstad in Cijfers (<https://zaanstad.incijfers.nl/jive>) zijn onder het thema Bevolking > Prognose prognosecijfers te vinden. Voor meer informatie of vragen over deze bevolkingsprognose: statistiek@zaanstad.nl.

Ontwikkeling Zaanstad 2010 - 2018

ontwikkeling bevolking 1974 - 2018

In 1974 telde Zaanstad ongeveer 125.000 inwoners, in 2018 zijn er bijna 155.000 inwoners. Een groei dus van ruim 30.000 inwoners. In de dertig jaar na de samenvoeging van Zaandam met de zes woonplaatsen in 1974 tot de gemeente Zaanstad, kent de groei een grillig verloop (**grafiek 2**). Na 1974 groeit Zaanstad nog langzaam uit tot een gemeente met 130.000 inwoners in 1990, circa 140.000 inwoners in 2004 en 150.000 inwoners in 2014 (met een gemiddelde groei van ongeveer 700 inwoners per jaar over deze gehele periode (**zie bijlage A**)).

grafiek 2. Natuurlijke groei en migratiesaldo, 1974 - 2018

Trendbreuk na het jaar 2000

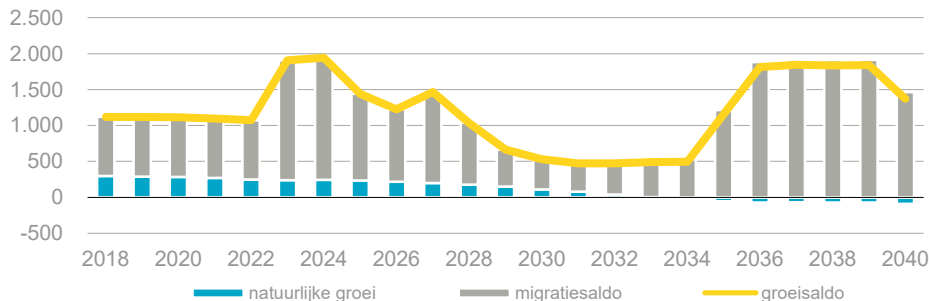
trendbreuk: na 2000 groeit Zaanstad vooral door een vestigingsoverschot

Tot 2000 wordt de groei van de bevolking in Zaanstad vooral veroorzaakt door de natuurlijke groei (het aantal geboorten is hoger dan het aantal sterften). De bevolkingsgroei vindt ook plaats door migratie, maar het migratiesaldo (het aantal vestigers vanuit binnen- en buitenland minus het aantal vertrekkers naar elders binnenland of buitenland) is niet in elke periode positief. Rond het jaar 2000 gaat migratie voor het eerst een grotere rol spelen in de ontwikkeling van de bevolking in Zaanstad en vanaf 2006 is de groei van Zaanstad vooral het gevolg van een migratieoverschot.

prognose: na 2018 groeit Zaanstad nog steeds vooral door migratie

In 2040 telt Zaanstad volgens de O&S-prognose ruim 180.000 inwoners. De mijlpaal van 160.000 wordt rond 2023 bereikt, het aantal van 170.000 inwoners rond 2030. Volgens deze prognose zal het positieve migratiesaldo in sterke mate de natuurlijke groei blijven overtreffen. Tot 2030 is er nog een licht geboorteoverschot, maar na die tijd zal er sprake zijn van een sterfteoverschot (zie bijlage B, grafiek 7 en 8). Het aantal personen dat zich vestigt in Zaanstad is jaarlijks steeds hoger dan het aantal vertrekkers uit Zaanstad (zie grafiek 3).

grafiek 3. Natuurlijke groei en migratiesaldo, 2018 - 2040

Woningbouwplanning Zaanstad

woningbouwplanning: 2 scenario's

Voor het opstellen van de prognoses op gemeente- én wijkniveau zijn de woningbouwplannen een belangrijke bron. De gemeente Zaanstad beschikt over de Woningbouwmonitor Plancapaciteit, waarin alle plannen voor toekomstige woningbouw staan opgenomen.

De Woningbouwmonitor van mei 2018 telt plannen voor 23.970 nieuw te bouwen woningen. Deze plannen variëren van zeer concreet (en al in uitvoering) tot zeer vaag (met alleen nog globale streefcijfers, realisatiejaren of –perioden en locaties). Voor het opstellen van de bevolkingsprognose 2018–2040 is na overleg met de sector Stedelijk Domein uitgegaan van 2 scenario's:

- scenario 1 (het realistische scenario): realisatie van circa 15.000 woningen*
- scenario 2 (het 100%-scenario): realisatie van 23.970 woningen (alle woningbouwplannen)*

Zie Bijlage C staat een nadere uitleg over de scenario's* en aannames.

Scenario 1: realistisch scenario

Bij het realistische scenario (15.000 extra woningen) komt het aantal inwoners in 2040 uit op ruim 180.000.

Bij het 100%-scenario (circa 24.000 extra woningen) komt het aantal inwoners in Zaanstad boven de 200.000 uit. Deze rapportage heeft vooral betrekking op het eerste scenario.

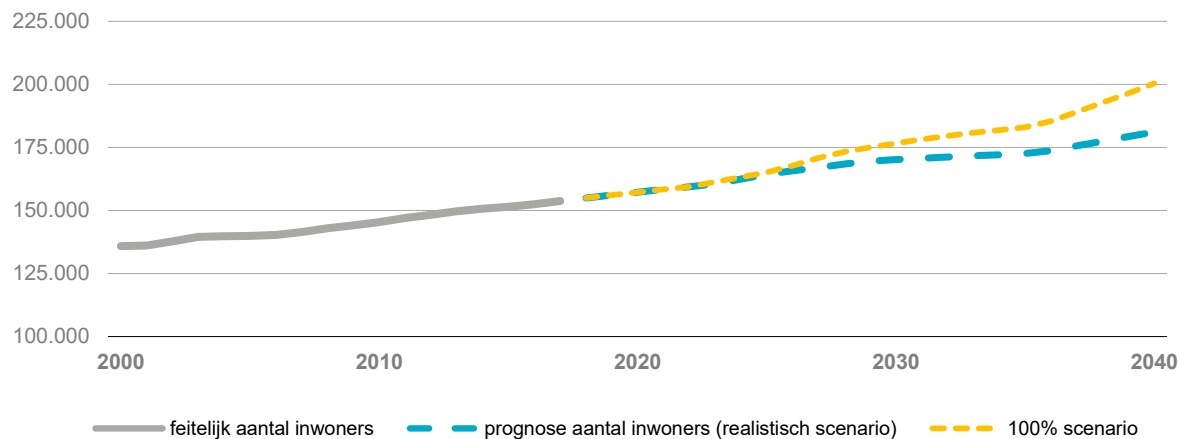
tabel 1. Aantal inwoners, woningen (scenario 1) en gemiddelde woningbezetting¹, 2018-2040

jaar	inwoners	woningen	gwb	jaar	inwoners	woningen	gwb	jaar	inwoners	woningen	gwb
2018	154.900	67.900	2,28	2028	168.400	76.100	2,21	2038	177.400	80.500	2,20
2019	156.000	68.500	2,28	2029	169.500	76.400	2,22	2039	179.200	81.300	2,20
2020	157.200	69.200	2,27	2030	170.100	76.700	2,22	2040	181.100	82.200	2,20
2021	158.300	70.100	2,26	2031	170.700	77.000	2,22				
2022	159.400	71.100	2,24	2032	171.100	77.200	2,22				
2023	160.400	72.100	2,22	2033	171.600	77.400	2,22				
2024	162.400	73.100	2,22	2034	172.100	77.600	2,22				
2025	164.300	74.100	2,22	2035	172.600	77.800	2,22				
2026	165.700	74.600	2,22	2036	173.700	78.700	2,21				
2027	167.000	75.400	2,21	2037	175.600	79.600	2,21				

¹ Gemiddelde woningbezetting: het gemiddeld aantal inwoners per woning

Prognose bevolking bij scenario 1 en 2

grafiek 4. Ontwikkeling van de bevolking (feitelijk tot 2018 en volgens prognose vanaf 2018)
bij realistisch- resp. 100%-scenario

Ontwikkelingen per wijk

groei vooral in Zaandam Zuid, Kogerveldwijk en Oude Haven

De sterkste groei zal volgens scenario 1 plaatsvinden in Zaandam Zuid (vooral na 2030), Kogerveldwijk (na 2025) en Oude Haven (2025 – 2035). Het aantal inwoners in deze wijken kent dan een toename van meer dan 40%. Daarnaast is een enigszins sterke groei te verwachten in Zaandam West, Nieuw West en Wormerveer.

hoogtepunt Saendelft is in 2025 voorbij, afname in Oud Zaandijk, Assendelft Zuid

Het aantal inwoners in de nieuwbouwwijk Saendelft (Assendelft Noord) groeit de komende jaren nog iets door, maar rond 2025 is het hoogtepunt van het aantal inwoners hier bereikt. Deze wijk is dan met ruim 17.000 inwoners de grootste van Zaanstad. Als de plannen in de Achtersluispolder rond het jaar 2040 gerealiseerd zijn, zal Zaandam Zuid het aantal inwoners van Assendelft Noord overtreffen.

Er zijn ook wijken in Zaanstad waar nauwelijks nog woningbouw plaatsvindt, de bevolking niet of nauwelijks groeit of zelfs te maken krijgt met een lichte inwonersafname, zoals Oud Zaandijk en Assendelft Zuid (**tabel 2**).

Prognose per wijk

tabel 2. Prognose per wijk, 2018 – 2040 (scenario 1)

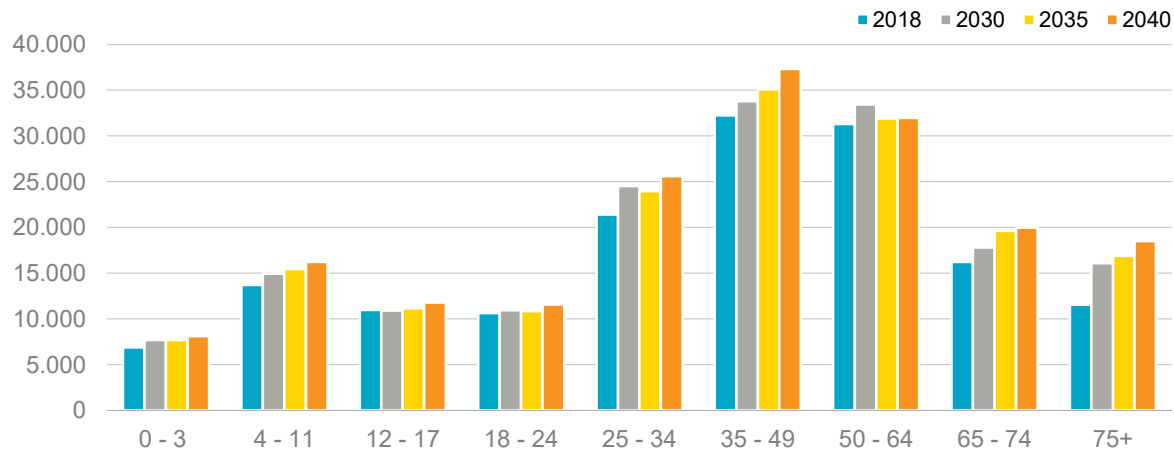
	2018	2020	2025	2030	2035	2040	% groei 2018 - 2030	% groei 2018 - 2040
Zaandam Zuid	13.210	13.200	13.410	14.520	16.050	23.760	9%	44%
Poelenburg	8.580	8.680	8.810	8.860	8.910	8.790	3%	2%
Pelders-/Hoornseveld	10.960	11.040	10.930	11.200	11.310	11.180	2%	2%
Rosmolenwijk	8.100	8.100	8.560	8.510	8.470	8.410	5%	4%
Kogerveldwijk	4.640	4.830	5.310	6.080	6.670	8.360	24%	44%
Zaandam Noord	6.550	6.520	6.540	6.580	6.630	6.580	0%	0%
Oude Haven	4.830	5.040	7.170	9.260	9.100	8.900	48%	46%
Zaandam West	7.950	8.790	9.280	9.530	9.530	9.380	17%	15%
Nieuw West	12.690	13.590	15.000	15.140	15.140	14.940	16%	15%
Oud Koog a/d Zaan	4.760	4.700	4.570	4.670	4.690	4.620	-2%	-3%
Westerkoog	6.470	6.410	6.250	6.410	6.480	6.410	-1%	-1%
Oud Zaandijk	3.090	3.100	2.980	2.990	3.010	2.980	-3%	-4%
Rooswijk	5.590	5.520	5.680	5.680	5.720	5.680	2%	2%
Wormerveer	11.910	11.990	12.540	13.500	13.640	14.290	12%	17%
Krommenie Oost	7.920	7.930	7.830	7.960	8.130	8.190	1%	3%
Krommenie West	9.320	9.260	9.600	9.610	9.680	9.600	3%	3%
Assendelft Zuid	7.460	7.360	7.080	7.120	7.160	7.080	-5%	-5%
Assendelft Noord	16.260	16.450	17.860	17.650	17.380	17.090	8%	5%
Westzaan	4.630	4.650	4.870	4.860	4.890	4.840	5%	4%
Zaanstad	154.920	157.160	164.290	170.120	172.590	181.080	9%	14%
groei per periode		2.240	7.130	5.830	1.930	8.490		

Ontwikkeling leeftijdsgroepen

groei vooral in leeftijdsgroepen 25 t/m 49 jaar en 65+

De groei van de bevolking zal zich voordoen in elke leeftijdsgroep voor, maar het sterkst is deze bij ouderen (vanaf 65 jaar) en vooral onder de ouderen vanaf 75 jaar. De percentuele toename van de 75+-ers in de periode 2018 – 2040 is maar liefst 60%, in aantal gaat het van 11.500 naar 18.500 (+7.000).

grafiek 5. Groei en ontwikkeling leeftijdscategorieën Zaanstad 2018 – 2040 (belangrijke doelgroepen)

Zie bijlage E voor grafieken van de leeftijdsopbouw in 3 leeftijdscategorieën per wijk .

Vergrijzing in Zaanstad

vergrijzing in Zaanstad: vooral in Westerkoog en Zaandam Noord

Het aantal 65+ers zal de komende jaren flink toenemen: in 2018 telt Zaanstad bijna 28.000 65+ers (18% van het totaal), in 2030 bijna 34.000 (20% van het totaal) en in 2040 38.000 (21% van het totaal). De verschillen tussen de wijken zijn echter groot, zoals **grafiek 6** op de volgende sheet laat zien.

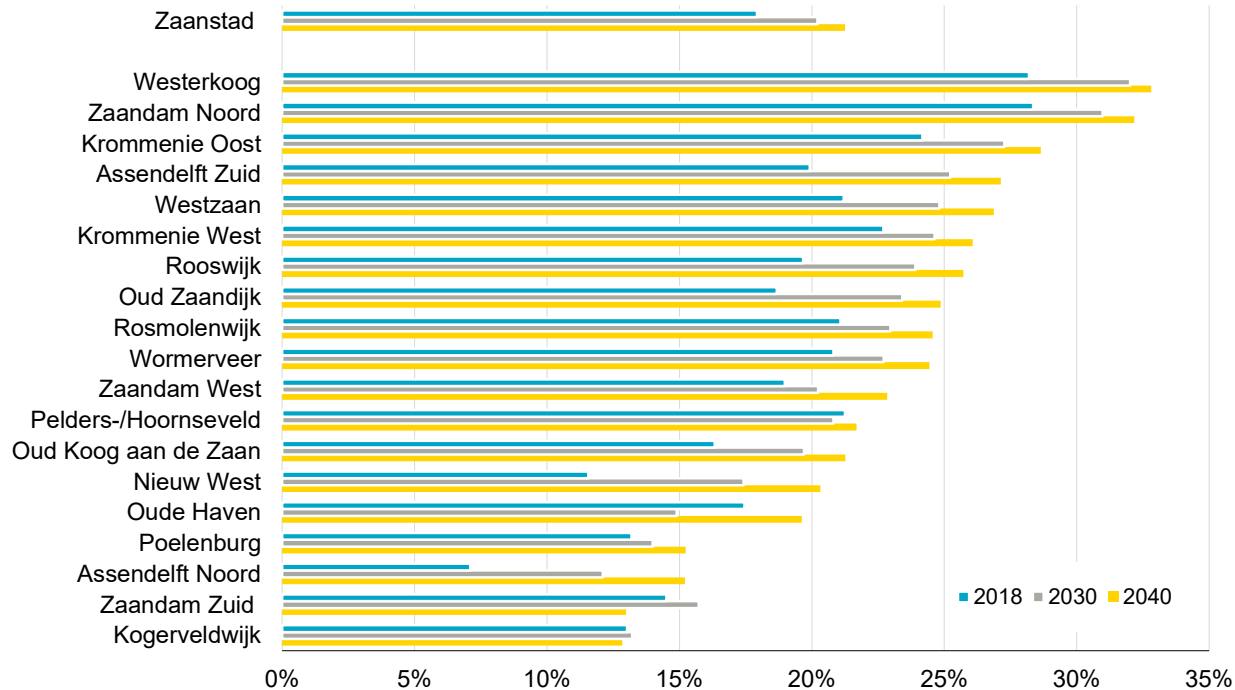
tabel 3. Aantal inwoners en prognoses in 2018, 2030 en 2040 (en ontwikkeling in indexcijfers)

	2018	2030	2040	2018 - 2040	aandeel in bevolking			
					index 2040 (2018=100)	2018	2030	2040
0 t/m 3	6.900	7.700	8.100	1.200	118	4,5%	4,5%	4,5%
4 t/m 11	13.700	14.900	16.200	2.500	118	8,8%	8,8%	9,0%
12 t/m 17	11.000	10.900	11.800	800	107	7,1%	6,4%	6,5%
18 t/m 24	10.600	11.000	11.600	1.000	109	6,8%	6,5%	6,3%
25 t/m 34	21.400	24.500	25.600	4.200	120	13,8%	14,4%	13,8%
35 t/m 49	32.200	33.800	37.300	5.100	116	20,8%	19,9%	20,3%
50 t/m 65	33.000	35.600	34.000	1.000	103	21,3%	20,9%	18,8%
66 t/m 74	14.500	15.600	18.000	3.500	124	9,4%	9,2%	10,0%
75+	11.500	16.100	18.500	7.000	160	7,4%	9,5%	9,8%
totaal	154.900	170.100	181.100	181.100	117	100%	100%	100%

De kolom 'index 2040 (2018=100)' geeft de ontwikkeling weer van het aantal personen in de betreffende leeftijdsgroep sinds 2018. Voorbeeld (m.b.t. het totaal): $181.100/154.900=117$. De groei van het aantal inwoners sinds 2018 kent het indexcijfer van 117 (ofwel het inwoneraantal in 2040 zal, vergeleken met dat van 2018 zijn toegenomen met 17%).

Zaanstad en de wijken: ontwikkeling 65+ (in %)

grafiek 6. Aandeel 65+ers in Zaanstad en per wijk*, 2018, 2030 en 2040

* Gesorteerd naar hoogste percentage 65+ers in 2040 per wijk

Bijlage A. Aantal woningen en inwoners 1974-2018 ⁽¹⁾

tabel 4.
Aantal woningen
1974 - 2018

jaar	aantal	jaar	aantal	jaar	aantal	jaar	aantal	jaar	aantal
1974	40.381	1984	47.698	1994	54.321	2004	59.613	2014	66.585
1975	41.065	1985	48.247	1995	54.835	2005	60.081	2015	66.549
1976	42.206	1986	48.829	1996	55.527	2006	61.071	2016	66.961
1977	43.271	1987	49.712	1997	55.811	2007	61.409	2017	67.476
1978	44.242	1988	50.584	1998	56.385	2008	62.445	2018	68.025
1979	44.844	1989	51.269	1999	56.722	2009	63.700		
1980	45.309	1990	52.090	2000	57.124	2010	64.185		
1981	45.835	1991	52.849	2001	57.814	2011	64.824		
1982	46.486	1992	53.251	2002	58.512	2012	65.099		
1983	46.938	1993	53.718	2003	59.441	2013	66.110		

tabel 5.
Aantal inwoners
1974 - 2018

jaar	aantal	jaar	aantal	jaar	aantal	jaar	aantal	jaar	aantal
1974	124.912	1984	128.413	1994	132.508	2004	139.774	2014	150.598
1975	124.549	1985	128.264	1995	133.504	2005	139.817	2015	151.418
1976	124.795	1986	128.248	1996	133.817	2006	140.270	2016	152.466
1977	125.409	1987	128.388	1997	134.397	2007	141.402	2017	153.679
1978	126.582	1988	128.833	1998	134.627	2008	142.863	2018	154.921
1979	127.698	1989	129.653	1999	135.126	2009	144.055		
1980	128.809	1990	130.007	2000	135.762	2010	145.332		
1981	129.715	1991	130.705	2001	136.115	2011	146.940		
1982	129.864	1992	131.273	2002	137.669	2012	148.281		
1983	129.341	1993	131.785	2003	139.464	2013	149.622		

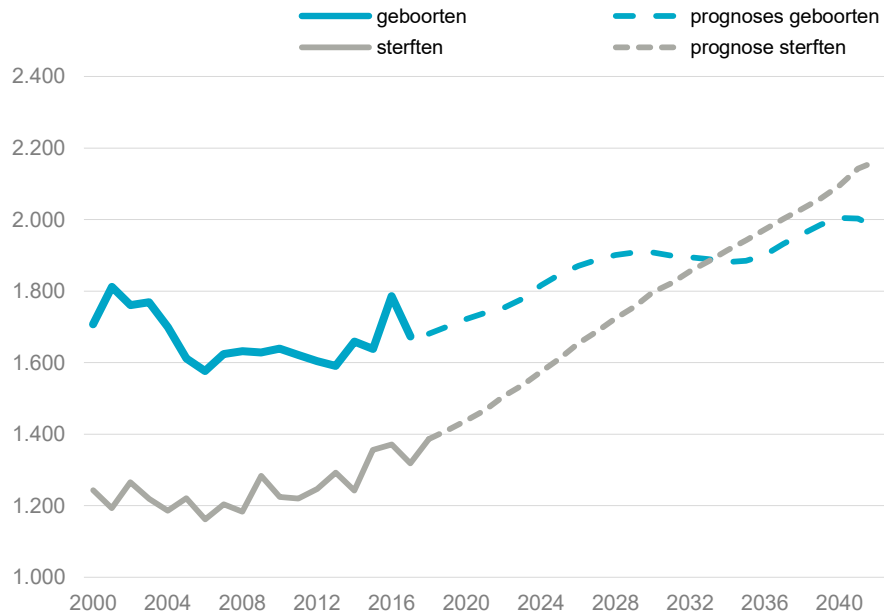
Bijlage A. Ontwikkeling aantal inwoners 1974-2018 ⁽²⁾

tabel 6. Jaarlijkse groei of afname van het aantal inwoners (1974 – 2018)

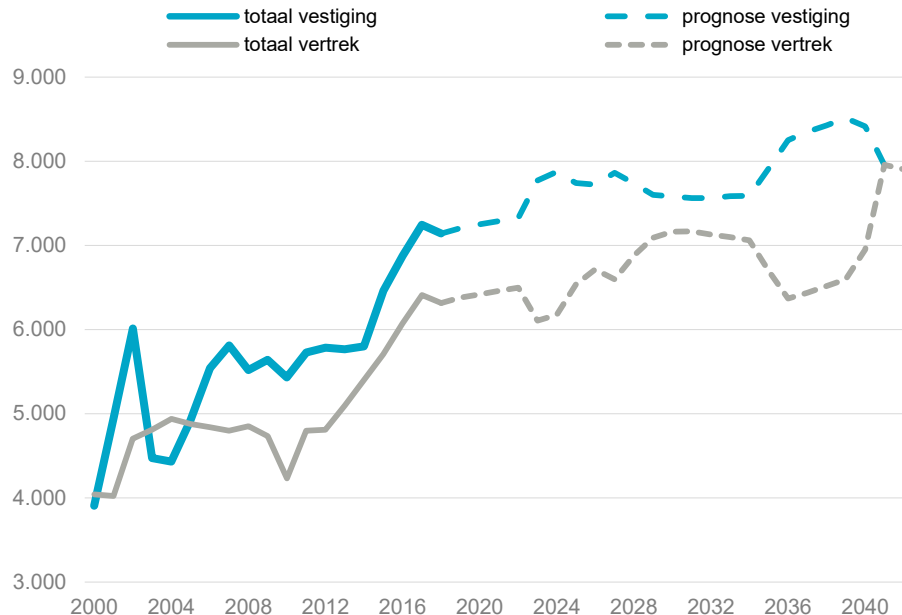
jaar	aantal	jaar	aantal	jaar	aantal	jaar	aantal	jaar	aantal
1974		1984	-928	1994	723	2004	310	2014	976
1975	-363	1985	-149	1995	996	2005	43	2015	820
1976	246	1986	-16	1996	313	2006	453	2016	1.048
1977	614	1987	140	1997	580	2007	1.132	2017	1.213
1978	1.173	1988	445	1998	230	2008	1.461	2018	1.242
1979	1.116	1989	820	1999	499	2009	1.192		
1980	1.111	1990	354	2000	636	2010	1.277		
1981	906	1991	698	2001	353	2011	1.608		
1982	149	1992	568	2002	1.554	2012	1.341		
1983	-523	1993	512	2003	1.795	2013	1.341		

Bijlage B. Geboorte & sterfte / vestiging & vertrek

grafiek 7 Geboorte & sterfte in Zaanstad, 2000-2040

grafiek 8 Vestiging & vertrek in Zaanstad, 2000-2040

Bijlage C. Aannames woningbouwplanning

Woningbouwplannen zijn voor het opstellen van de prognoses een belangrijke bron. De gemeente Zaanstad heeft een monitor plancapaciteit waarin plannen voor 23.790 nieuwbouwwoningen staan opgenomen. Deze variëren van zeer concreet (en deels al in aanbouw) tot zeer vaag (met globale streefcijfers, realisatiejaren en locaties). Voor het opstellen van de bevolkingsprognose 2018 – 2040 is uitgaan van 2 scenario's: het eerste (realistische) scenario gaat uit van de realisatie van circa 15.000 woningen, het tweede scenario gaat uit van de realisatie van alle woningbouwplannen.

Bij **scenario 1** is uitgegaan van de realisatie van de 16 benoemde projecten waaraan prioriteit gegeven wordt én een deel van de nieuwbouwplannen in de Achtersluispolder. In de eerste jaren (2018 - 2020) loopt de realisatie van de woningbouw versneld op: van 550 naar 1.000 in 2020 (conform het college-akkoord, juni 2018). Daarna is de woningbouw een aantal jaar onverminderd geraamd op 1.000 per jaar. Dan zwakt de productie wat. De woningbouwplannen voor de Achtersluispolder (die eigenlijk vanaf 2040 op de rol staan) zijn een paar jaar naar voren gehaald vanwege de verwachting dat eerder gestart zal worden met realisatie van de plannen en tellen dus al mee in de bevolkingsprognose.

Bij **scenario 2** wordt uitgegaan van de realisatie van alle woningbouwplannen.

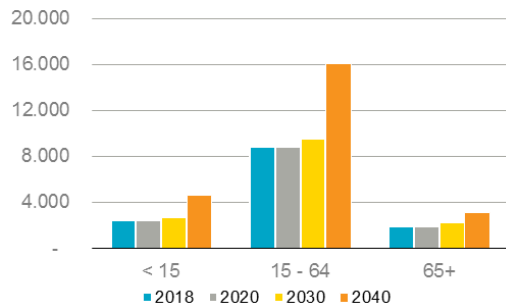
Bijlage D. Verwachte woningtoename 2018 – 2040

tabel 7

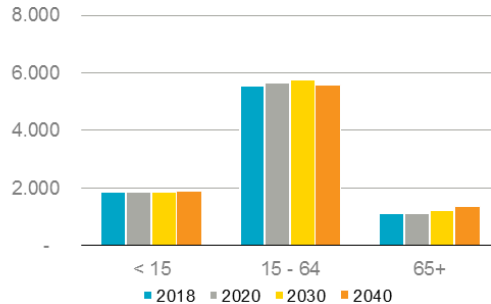
toename aantal woningen per wijk per periode	stand 2018	2018, 2019 tot 2025	2020 tot 2025	2025 tot 2030	2030 tot 2035	2035 tot 2040	(toename) 2018 tot 2040	voorraad in 2040
Zaandam Zuid	5.963	10	210	426	607	3.694	4.948	10.911
Poelenburg	3.242	41	117	9	1	0	168	3.410
Pelders- /Hoorneveld	4.778	24	24	49	6	0	103	4.881
Rosmolenwijk	4.061	12	255	17	2	0	286	4.347
Kogerveldwijk	2.130	74	229	333	262	828	1.727	3.857
Zaandam Noord	2.898	5	98	6	1	0	110	3.008
Oude Haven	2.324	102	959	913	10	0	1.984	4.308
Zaandam West	3.644	339	339	119	13	0	811	4.455
Nieuw West	5.280	417	779	103	13	0	1.312	6.592
Oud Koog aan de Zaan	2.191	0	21	43	5	0	69	2.260
Westerkoog	2.807	0	24	50	6	0	80	2.887
Oud Zaandijk	1.580	17	4	9	1	0	31	1.611
Rooswijk	2.281	0	140	0	0	0	140	2.421
Wormerveer	5.879	80	413	420	95	431	1.439	7.318
Krommenie Oost	4.077	35	78	66	65	71	315	4.392
Krommenie West	3.927	0	234	0	0	0	234	4.161
Assendelft Zuid	3.283	0	7	15	2	0	25	3.308
Assendelft Noord	5.599	111	780	71	9	0	971	6.570
Westzaan	1.965	33	166	9	1	0	209	2.174
Zaanstad (totaal)	67.909	1.300	4.879	2.659	1.099	5.024	14.961	82.870

Bijlage E. Prognoses per wijk (1)

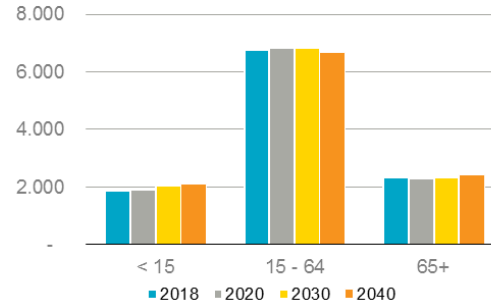
Zaandam Zuid

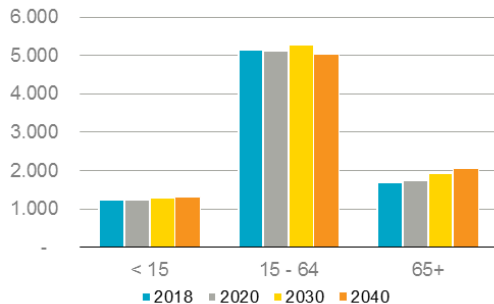
Poelenburg

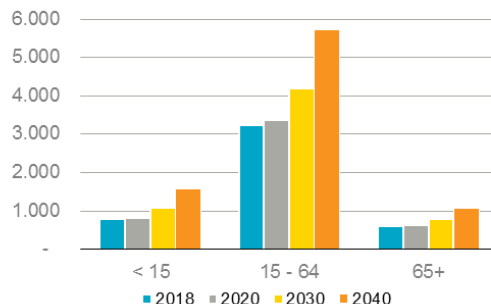
Pelders- en Hoornseveld

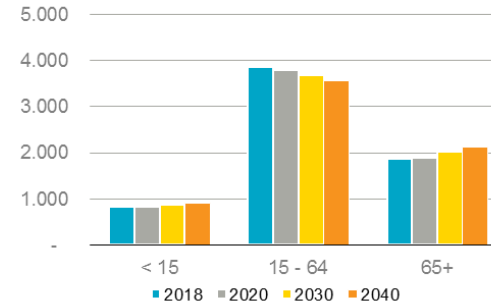
Rosmolenwijk

Kogerveldwijk

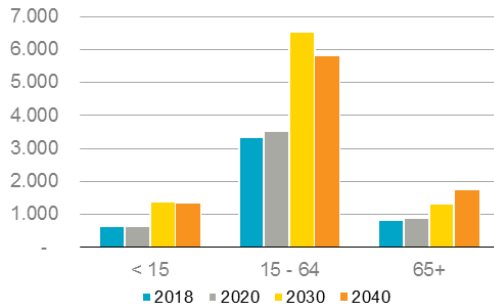

Zaandam Noord

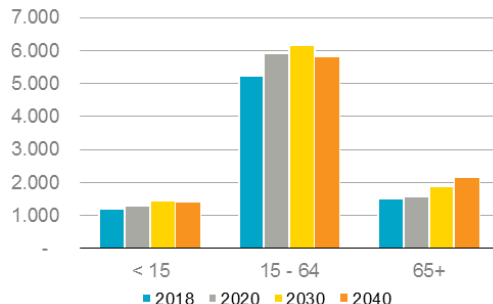

Bijlage E. Prognoses per wijk (2)

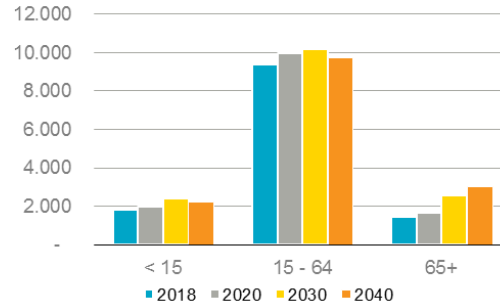
Oude Haven

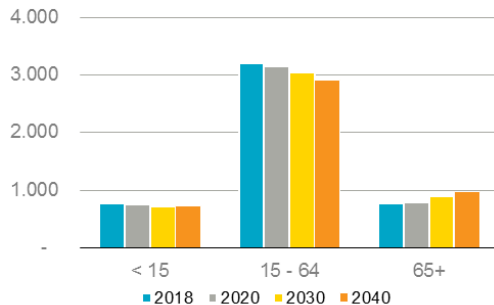
Zaandam West

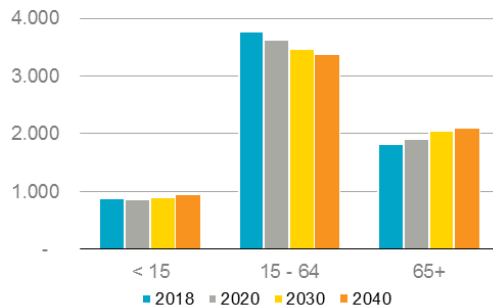
Nieuw West

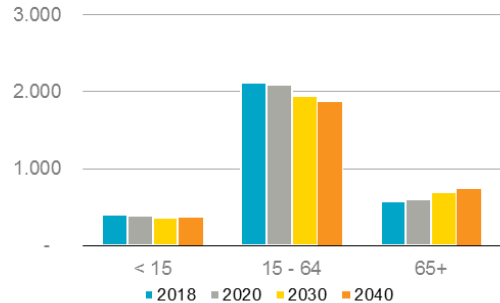
Oud Koog a/d Zaan

Westerkoog

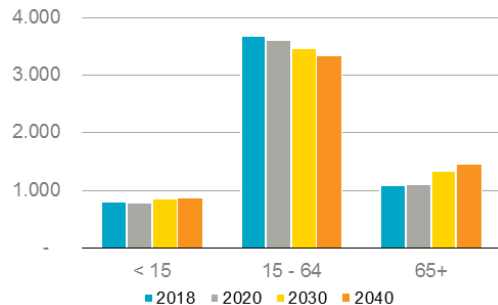

Oud Zandijk

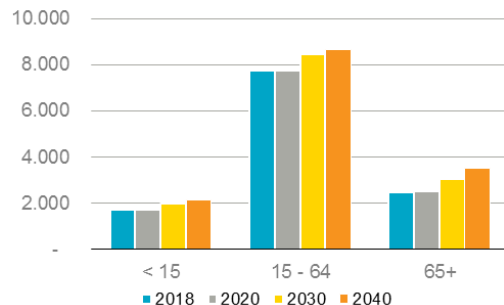

Bijlage E. Prognoses per wijk ⁽³⁾

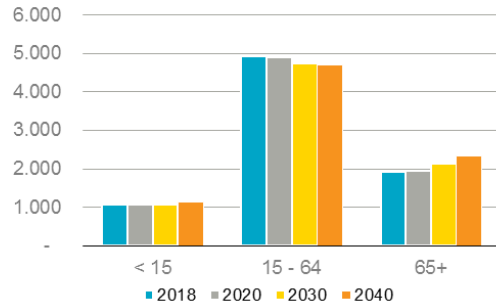
Rooswijk

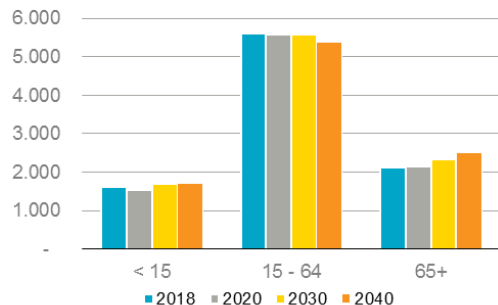
Wormerveer

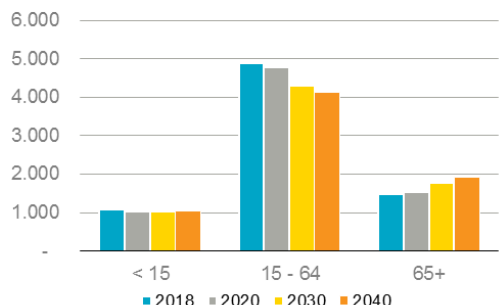
Krommenie Oost

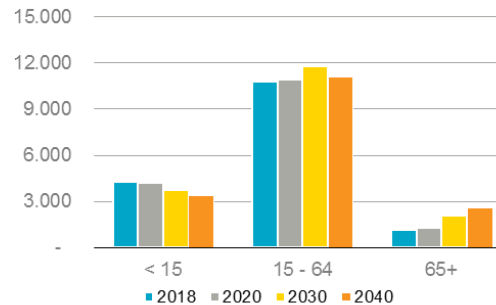
Krommenie West

Assendelft Zuid

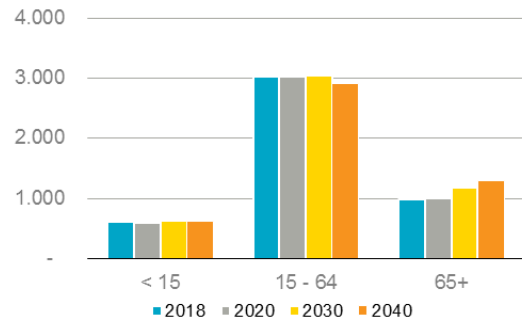

Assendelft Noord

Bijlage E. Prognoses per wijk (4)

Westzaan

Zaanstad

